

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 43/11
Λουξεμβούργο, 5 Μαΐου 2011

Απόφαση στην υπόθεση C-434/09
Shirley McCarthy κατά Secretary of State for the Home Department

Οι πολίτες της Ένωσης που ουδέποτε έχουν ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας δεν μπορούν να επικαλούνται την ιθαγένεια της Ένωσης προκειμένου να νομιμοποιήσουν τη διαμονή του ή της συζύγου τους που κατάγεται από Τρίτη χώρα

Δεδομένου ότι τα πρόσωπα αυτά δεν παρεμποδίζονται να ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών, η κατάστασή τους δεν παρουσιάζει κανένα συνδετικό στοιχείο με το δίκαιο της Ένωσης

Το δίκαιο της Ένωσης επιτρέπει στον σύζυγο πολίτη κράτους μέλους της Ένωσης που διαμένει νομίμως σε άλλο κράτος μέλος να παραμείνει με τον σύζυγό του ακόμα και αν ο πρώτος δεν έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ένωσης.

Η S. McCarthy, υπήκοος Ηνωμένου Βασιλείου, έχει επίσης την ιρλανδική ιθαγένεια. Γεννήθηκε και έχει ζήσει όλη της ζωή στο Ηνωμένο Βασίλειο, χωρίς ουδέποτε να έχει ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος άλλων κρατών μελών της Ένωσης.

Κατόπιν του γάμου της με Τζαμαϊκανό υπήκοο, η S. McCarthy υπέβαλε για πρώτη φορά αίτηση η οποία και έγινε δεκτή, ζητώντας να της χορηγηθεί ιρλανδικό διαβατήριο. Εν συνεχεία, η S. McCarthy ζήτησε από τις βρετανικές αρχές, υπό την ιδιότητά της ως Ιρλανδής υπηκόου που επιθυμεί να διαμείνει στο Ηνωμένο Βασίλειο δυνάμει του δικαίου της Ένωσης, τη χορήγηση άδειας διαμονής. Ο δε σύζυγός της υπέβαλε αίτηση χορηγήσεως άδειας διαμονής υπό την ιδιότητά του ως συζύγου πολίτη της Ένωσης. Οι αιτήσεις αυτές απορρίφθηκαν για τον λόγο ότι η S. McCarthy δεν μπορούσε να στηρίξει το δικαίωμα διαμονής στο δίκαιο της Ένωσης ούτε να επικαλεστεί το δικαίωμα αυτό προκειμένου να νομιμοποιήσει τη διαμονή του συζύγου της δεδομένου ότι αυτή ουδέποτε άσκησε το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος κρατών μελών της Ένωσης πλην του Ηνωμένου Βασιλείου.

Το Supreme Court (Ανώτατο Δικαστήριο, Ηνωμένο Βασίλειο), επιληφθέν της διαφοράς αυτής, ζητεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διευκρινίσει αν μπορεί και η S. McCarthy να επικαλεστεί τους κανόνες του δικαίου της Ένωσης που αφορούν τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των προσώπων στο έδαφος των κρατών μελών.

Με την απόφαση που εκδίδει σήμερα, το Δικαστήριο διευκρινίζει, καταρχάς, ότι η οδηγία που αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων¹ ρυθμίζει τον τρόπο κατά τον οποίο οι πολίτες της Ένωσης μπορούν να ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας στο έδαφος των κρατών μελών και τις προϋποθέσεις ασκήσεως του δικαιώματος αυτού. Επομένως, η οδηγία αφορά τη μετάβαση ή τη διαμονή προσώπου σε κράτος μέλος διαφορετικού εκείνου του οποίου έχει την ιθαγένεια.

¹ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158, σ. 77, και διορθωτικό ΕΕ L 229, σ. 35).

Συναφώς, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με αρχή του διεθνούς δικαίου, η οποία επιβεβαιώνεται στην Ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου², οι πολίτες που διαμένουν στο κράτος μέλος ιθαγένειάς τους –όπως η S. McCarthy– έχουν άνευ όρων δικαίωμα διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η οδηγία δεν μπορεί να εφαρμόζεται στα πρόσωπα αυτά.

Ομοίως, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η εκ μέρους πολίτη της Ένωσης κατοχή της ιθαγένειας περισσότερων του ενός κρατών μελών δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι ο εν λόγω πολίτης έκανε χρήση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι **η οδηγία δεν έχει εφαρμογή στην κατάσταση της S. McCarthy**. Όσον αφορά τον σύζυγο της S. McCarthy, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, δεδομένου ότι αυτός δεν αποτελεί σύζυγο πολίτη κράτους μέλους της Ένωσης που άσκησε το δικαίωμά του ελεύθερης κυκλοφορίας, τα δικαιώματα που παρέχει η οδηγία δεν μπορούν να χορηγηθούν ούτε σε αυτόν.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ένα πρόσωπο –όπως η S. McCarthy– που έχει την ιθαγένεια ενός τουλάχιστον κράτους μέλους, έχει την ιδιότητα του πολίτη της Ένωσης και, επομένως, μπορεί να επικαλείται, ακόμη και έναντι του κράτους μέλους καταγωγής του, τα απορρέοντα από την ιδιότητα αυτή δικαιώματα, μεταξύ δε άλλων το δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών. Εντούτοις, η παράλειψη των εθνικών αρχών να συνεκτιμήσουν την ιρλανδική ιθαγένεια της S. McCarthy για τον σκοπό της χορηγήσεως σε αυτήν του δικαιώματος διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο ουδεμία επίδραση ασκεί στο δικαίωμά της να παραμείνει στο Ηνωμένο Βασίλειο ή να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών. Ομοίως, η εθνική απόφαση δεν έχει ως αποτέλεσμα να στερεί από τη S. McCarthy την πραγματική δυνατότητα να ασκεί, κατά το ουσιώδες μέρος τους, τα λοιπά δικαιώματα που απορρέουν από την ιδιότητά της ως πολίτη της Ένωσης.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο απαντά ότι, ελλείψει εθνικών μέτρων που έχουν ως αποτέλεσμα να στερούν από το πρόσωπο αυτό την πραγματική δυνατότητα να ασκεί, κατά το ουσιώδες μέρος τους, τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιδιότητά του ως πολίτη της Ένωσης ή να παρακωλύεται η άσκηση του δικαιώματός του να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών, η κατάσταση της S. McCarthy δεν παρουσιάζει κανένα συνδετικό στοιχείο με το δίκαιο της Ένωσης και διέπεται αποκλειστικά από το εθνικό δίκαιο. Υπό τις συνθήκες αυτές, **η S. McCarthy δεν μπορεί να στηρίξει τη διαμονή της στο Ηνωμένο Βασίλειο σε δικαιώματα που απορρέουν από την Ευρωπαϊκή ιθαγένεια**.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

² Ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, υπογραφέισα στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950.